

вид „За дълго време съм работил във ветеринарната наука и във ветеринарните

кафедри и отделни съдружества“.

Продолжаватата на докторант

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на научната степен „доктор“ по:
Професионално направление 4.4. Науки за Земята, Научна специалност
„Екология и опазване на екосистемите“

Автор на дисертационния труд: Градимир Желязков Градев, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Агроекология и Опазване на околната среда“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА БЕЛОШИПАТА ВЕТРУШКА (*Falco naumanni*, Fleischer, 1818) КАТО ГНЕЗДЯЩ ВИД В БЪЛГАРИЯ

Рецензент: доцент, д-р Дилян Георгиев Георгиев, дбн - доцент и доктор в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика по професионално направление 4.3. Биологически науки (Екология и опазване на екосистемите); доктор на биологическите науки в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика по професионално направление 4.3. Биологически науки (Зоология)

Определен за член на научното жури със заповед № РД-16-1318/23.11.2021 год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Градимир Градев е роден на 09.12.1979 г. Образование и обучение: Диплома за ветеринарен техник от Ветеринарен техникум – Стара Загора; Бакалавър – Еколог, специалност “Екология и опазване на околната среда”; Магистър Еколог, специалност “Екология на селищни системи” – и двете от Аграрен университет, гр. Пловдив.

Градимир има изключително богат опит (повече от 20 г.) в опазването на застрашени видове и природата на България като доброволец към НПО „Зелени Балкани“ в първите години, а след това и като работещ в дружеството, много често и като ръководител на важни консервационни проекти. Качествата му на експерт в областта на природозащитата, екологията и орнитологията са утвърдени и неоспорими. Като резултат от богатата му автобиография, логично следва започване на работа и по докторска дисертация. Зачислен е като докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Агроекология и Опазване на околната среда“ при Аграрен университет, гр. Пловдив от 18.12.2018 г.

2. Актуалност на проблема.

Белошипата ветрушка е силно застрашен и уязвим от човешката дейност

вид. За дълго време той е изчезнал като гнездящ от територията на България, макар и отделни скитащи индивиди да са наблюдавани спорадично. Проблематиката на дисертационния труд е изключително актуална – възвръщане на изчезнал вид от нашата територия. Научния и природозашитния аспект от разработката на труда са неоспорими.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Дисертационният труд е написан на 112 страници и съдържа 24 таблици, и 19 фигури. Оптимален и стегнат обем за подобен тип дисертация.

Целта на дисертационния труд е поставена адекватно и е реално изпълнима: “Проучване и обобщаване на процеса по възстановяването на белошипата ветрушка (*Falco naumanni* Fleischer, 1818), като гнездящ вид в България.” Задачите (четири на брой), поставени за изпълнението на тази цел са правилно подбрани, точни и хронологично подредени.

Хипотезата на труда е правилно формулирана и след това развита в главата представяща резултатите на проучването и извършването на конкретните консервационни дейности. Докторанта е подбран адекватни методики за работа – единствените международно утвърдени за този вид дейности за възстановяването на вида белошипа ветрушка. Методиката на работата е неоспоримо конкретна и правилна. Приложена е акуратно и за това са постигнати съответните множество и значими резултати – успех във възстановяването на вида като гнездящ в България.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Текста на дисертацията е онагледен ясно с множество фигури, таблици и фотографии, добре подбрани и напълно достатъчни по брой.

Оценявам високо научните и природозашитни резултати на дисертационния труд, които допринасят значително за опазването на един силно застрашен вид птица – белошипата ветрушка. Количество и качеството им е достатъчно за подобен тип дисертационен труд.

Преценям резултатите, свързани с успешното възстановяване на един изчезнал вид като гнездящ от България, като предостатъчни за дисертационен труд по професионално направление 4.4. Науки за Земята, Научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Обсъждането на получените резултати е направено в два основни аспекта – сравняване с вече известни, публикувани материали и надграждане върху тях. Дискутиирани са различията и сходствата на получените резултати и тези в литературните източници. Представени са и данни специфични за конкретната дейност по проекта за възстановяване на вида в България.

В списъка с цитираната литература са посочени 114 източника, от които 27 на кирилица и 87 на латиница. Това е значителен брой информация, с която докторанта е работил и е анализирал. Показва отличната му запознатост със съответната проблематика (в подкрепа с дългогодишния практически опит в

„Зелени Балкани“).

6. Приноси на дисертационния труд.

Приностът на дисертационният труд е един основен, изключително значим и неоспорим – възстановяване на един изчезнал вид като размножаващ се на територията на България. Разбира се, според изискванията, докторанта е разделил приносите на общо десет, разпределени в два типа – научни и научно-приложни.

Бих искал като резултат от всяка една дисертация за присъждане на научно-образователната степен „доктор“ в направлението „Екология и опазване на екосистемите“ по света да се възстановява по един изчезнал от дадена територия вид.

7. Критични бележки и въпроси.

Нямам критични бележки и въпроси към докторанта. Желая му успех в бъдещи подобни начинания!

8. Публикувани статии и цитирания.

Публикациите са предостатъчно на брой (14) и са според изискванията на закона за РАС на Република България. Не всички от представените публикации са научни статии – има един план за действие за съответния вид, както и участия в конференции. Статиите са публикувани са в престижни научни списания (например Journal of Biogeography, Greifvögel und Falknerei, Biological Journal of the Linnean Society, Ecologia Balkanica и др.). В тях ясно се вижда личния принос на докторанта и неговата работа по проблематиката.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на горе казаното от мен считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Градимир Желязков Градев научната степен „доктор“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“.

Дата: 09.12.2021
гр. Пловдив

Подписете в този документ за заличени във връзка с чл.4, т.1
От Регламент (ЕС)2016/679 (Общ Регламент относно защитата на данни)